

## II

(Meddelanden)

MEDDELANDEN FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER  
OCH ORGAN

## EUROPEISKA KOMMISSIONEN

**Kommissionens tillkännagivande om frågor och svar avseende tillämpningen av  
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av  
livsmedelsinformation till konsumenterna**

(2018/C 196/01)

## Innehåll

1. Inledning .....	1
2. Allmän märkning .....	2
2.1 Rättvisande information .....	2
2.2 Tillgänglighet och placering av obligatorisk livsmedelsinformation .....	2
2.3 Presentation av obligatoriska uppgifter och läsbarhet .....	2
2.4 Obligatoriska uppgifter (artikel 9 och avsnitt 2 i förordningen) .....	3
2.5 Ytterligare obligatoriska uppgifter för vissa typer eller kategorier av livsmedel .....	5
3. Näringsdeklaration .....	6
3.1 Tillämpning av näringsdeklarationen .....	6
3.2 Obligatorisk näringsdeklaration .....	6
3.3 Frivilliga uppgifter .....	7
3.4 Uttrycks- och presentationsformer för näringsdeklarationer .....	10
3.5 Ytterligare uttrycks- och presentationsformer .....	12
3.6 Undantag från den obligatoriska näringsdeklarationen .....	12
3.7 Kosttillskott .....	14
3.8 Särskilda produkter .....	14

**1. Inledning**

Den 25 oktober 2011 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 <sup>(1)</sup> om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (nedan kallad *förordningen*). Genom denna förordning ändrades de gällande EU-reglerna om livsmedelsmärkning så att konsumenterna ska kunna göra informerade val och använda livsmedel på ett säkert sätt. Samtidigt säkrades fri rörlighet för livsmedel som produceras och saluförs lagligt. Förordningen tillämpas sedan den 13 december 2014, med undantag av bestämmelserna om näringsdeklarationen, som tillämpas sedan den 13 december 2016.

Detta tillkännagivande är avsett att hjälpa livsmedelsföretagare och nationella myndigheter att tillämpa förordningen genom att ge svar på ett antal frågor som tagits upp efter förordningens ikraftträdande.

Tilkännagivandet återspeglar de diskussioner som kommissionens generaldirektorat för hälsa och livsmedelssäkerhet (GD SANTE) hållit med experter från medlemsstaterna i arbetsgruppen för förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna.

Tilkännagivandet påverkar inte eventuella tolkningar gjorda av Europeiska unionens domstol.

<sup>(1)</sup> EUT L 304, 22.11.2011, s. 18.

## 2. Allmän märkning

### 2.1 Rättvisande information

2.1.1 Enligt artikel 7.1 d i förordningen får livsmedelsinformation inte vara vilseledande "genom att det genom utseendet, beskrivningen eller genom presentationer i bild antyds att produkten innehåller ett särskilt livsmedel eller en ingrediens trots att en beståndsdel som normalt förekommer naturligt eller en ingrediens som normalt används i det livsmedlet har bytts ut mot en annan beståndsdel eller ingrediens". Vilka fall omfattas av denna bestämmelse? Hur ska livsmedelsprodukter märkas på rätt sätt?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 2.2 f, 7.1 d och 13.2, bilaga VI del A punkt 4

Artikel 7.1 d ska tillämpas när det anses att genomsnittskonsumenten skulle förvänta sig att ett särskilt livsmedel normalt produceras med en viss ingrediens eller att en viss ingrediens normalt förekommer naturligt i det livsmedlet, trots att dessa har bytts ut mot en annan beståndsdel eller ingrediens.

Några exempel:

- Ett livsmedel där en ingrediens som normalt används i livsmedlet har bytts ut mot en annan beståndsdel eller ingrediens, t.ex. en pizza som förväntas innehålla ost på grund av märkningens utformning, trots att osten har bytts ut mot en annan produkt med ett annat namn som är tillverkad av råmaterial som helt eller delvis används för att ersätta mjölk.
- Ett livsmedel där en beståndsdel som förekommer naturligt i livsmedlet har bytts ut mot en annan beståndsdel eller ingrediens, t.ex. en produkt som ser ut som ost men där mjölkfettet har bytts ut mot vegetabiliskt fett.

När det gäller märkningen på livsmedel där en eller flera ersättningsingredienser används måste ersättningsingrediensernas namn anges efter produktens beteckning och i nära anslutning till denna. De ska vara tryckta på förpackningen eller etiketten på ett sådant sätt att de är tydligt läsbara och ha en teckenstorlek där x-höjden är minst 75 % av produktbeteckningens x-höjd och inte mindre än 1,2 mm.

Det är upp till livsmedelsföretagaren att hitta ett lämpligt namn för ersättningslivsmedlet i enlighet med reglerna för livsmedlets beteckning.

Bestämmelserna i eventuell produktspecifik lagstiftning måste dessutom följas. Det är exempelvis förbjudet att använda beteckningen "ostimitation" eftersom beteckningen "ost" endast får användas för mjölkprodukter (!).

### 2.2 Tillgänglighet och placering av obligatorisk livsmedelsinformation

2.2.1 På färdigförpackade livsmedel ska den obligatoriska livsmedelsinformationen finnas direkt på förpackningen eller på en etikett som är fäst på den. Vad för slags etiketter får användas i det sammanhanget?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 2.2 i, artikel 12

Etiketter får inte vara lätta att avlägsna så att den obligatoriska livsmedelsinformationen riskerar att bli mer svårtillgänglig eller svåråtkomlig för konsumenten.

När det gäller avrivningsbara etiketter som fästs på förpackningen måste en bedömning göras från fall till fall av om de allmänna kraven i fråga om tillgänglighet, åtkomlighet och placering av obligatorisk livsmedelsinformation är uppfyllda.

Alla typer av etiketter som anses uppfylla kraven enligt ovan får användas.

### 2.3 Presentation av obligatoriska uppgifter och läsbarhet

2.3.1 Hur bestäms den "största ytan", särskilt när det gäller burkar och flaskor?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 13.3, artikel 16.2, bilaga V, punkt 18

När det gäller rektangulära eller lådformade förpackningar är det enkelt att bestämma vilken som är den "största ytan", dvs. vilken sida av förpackningen i fråga som är störst (höjd x bredd).

(!) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013, bilaga VII del III (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671).

När det gäller cylinderformade (t.ex. burkar) eller flaskformade förpackningar (t.ex. flaskor), som ofta har en ojämn form kan den "största ytan" sägas vara den yta som inte inkluderar översida, botten, flänsar längst upp och längst ner på burkar, axlar och halsar på flaskor och burkar.

Internationell rekommendation nr 79 från Internationella organisationen för legal metrologi <sup>(1)</sup> kan användas som vägledning. Enligt denna är den huvudsakliga ytan för märkning på en cylinderformad eller nästan cylinderformad förpackning 40 % av förpackningens höjd x omkretsen utom överdel, botten, flänsar längst upp och ner på burkar samt axlar och hals på flaskor och krukor.

2.3.2 Hur ska teckenstorleken bestämmas för versaler och siffror?

**Relevanta bestämmelser:** Bilaga IV

Storleken på versaler och siffror måste vara densamma som för bokstaven "A" som inleder ordet "Artikel", där x-höjden är lika med eller större än 1,2 mm.

2.3.3 Gäller den obligatoriska teckenstorleken enligt artikel 13.2 även för de ytterligare obligatoriska uppgifterna för vissa typer eller kategorier av livsmedel, t.ex. de som ingår i förteckningen i bilaga III?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 13.2, bilaga III

Den minsta teckenstorleken enligt artikel 13.2 gäller endast för de obligatoriska uppgifter som omfattas av artikel 9.1.

När de ytterligare obligatoriska uppgifter som ingår i förteckningen i bilaga III visas på ett sätt som utgör en del av livsmedelsbeteckningen gäller emellertid kravet på obligatorisk teckenstorlek i artikel 13.2.

I andra fall gäller inte den obligatoriska teckenstorleken.

2.3.4 Gäller den obligatoriska teckenstorleken enligt artikel 13.2 även för de obligatoriska uppgifter som ska åtfölja livsmedlets beteckning, t.ex. de som ingår i förteckningen i bilaga VI del A (t.ex. "upptinad", "rökt" och "bestrålad")?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 13.2, bilaga VI del A

Ja, eftersom dessa obligatoriska uppgifter är förknippade med livsmedlets beteckning för vilken kravet på minsta teckenstorlek enligt artikel 13.2 gäller.

När det gäller bilaga VI del A punkt 4 krävs det enligt förordningen en teckenstorlek där x-höjden är minst 75 % av produktbeteckningens x-höjd och inte mindre än den minsta teckenstorlek som krävs enligt artikel 13.2.

2.4 *Obligatoriska uppgifter (artikel 9 och avsnitt 2 i förordningen)*

2.4.1 Livsmedlets beteckning

I vilka fall ska ett livsmedels beteckning åtföljas av en uppgift om tillsatt vatten som utgör mer än 5 % av den färdiga varans vikt?

**Relevanta bestämmelser:** Bilaga VI del A punkt 6

En uppgift om tillsatt vatten som utgör mer än 5 % av den färdiga varans vikt ska åtfölja livsmedlets beteckning i följande fall:

- Köttprodukter och köttberedningar som har formen av en styckningsdel, stek, skiva, portion eller slaktkropp.
- Fiskeriprodukter och bearbetade fiskeriprodukter som har formen av en styckningsdel, stek, skiva, portion, filé eller hel fiskeriprodukt.

<sup>(1)</sup> Internationella organisationen för legal metrologi, Internationell rekommendation R79 [Utgåva 1997(E)]. [https://www.oiml.org/en/files/pdf\\_r/r079-e15.pdf](https://www.oiml.org/en/files/pdf_r/r079-e15.pdf)

Fastställandet av om en livsmedelsprodukt uppfyller dessa krav ska göras från fall till fall av livsmedelsföretagarna. I detta sammanhang ska hänsyn tas till livsmedlets utseende. För livsmedel såsom korvar (t.ex. mortadella, varmkorv), blodpudding, köttfärslimpa, kött- eller fiskpaté och kött- eller fiskbullar krävs ingen sådan uppgift.

#### 2.4.2 Ingrediensförteckning

— Ska konstruerade nanomaterial tas med på ingrediensförteckningen? Finns det några undantag?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 18.3 och 20

Alla konstruerade nanomaterial som används som ingredienser måste anges tydligt i ingrediensförteckningen.

I artikel 20 b, c och d fastställs undantag för livsmedelstillsatser och livsmedelsenzymer samt bärare och ämnen som inte behöver inkluderas i ingrediensförteckningen. Samma undantag gäller också när dessa utgörs av konstruerade nanomaterial.

— Angivande och benämning av ingredienser

— Får det stå "delvis härdad rapsolja eller palmolja" på etiketten om en tillverkare växelvis använder olika fettkällor?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 7 och 18, bilaga VII del A punkterna 8 och 9

Nej, en sådan angivelse skulle inte vara förenlig med förordningen. Information som inte är korrekt eller tillräckligt tydlig när det gäller vad som är utmärkande för livsmedlet får inte anges på etiketten eftersom det skulle kunna vilseleda konsumenten.

— Är angivelse av specifikt vegetabiliskt ursprung obligatorisk för livsmedel som innehåller oljor eller fetter av vegetabiliskt ursprung, oavsett mängden olja eller fett i livsmedlet?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 18, bilaga VII del A punkterna 8 och 9

Ja, detta är obligatoriskt oavsett mängden olja eller fett i livsmedlet.

#### 2.4.3 Angivelse av nettokvantitet

I förordningen anges att "om ett livsmedel har glaserats ska nettovikten inte omfatta glaseringen". I sådana fall kommer alltså livsmedlets nettovikt att vara densamma som den avrunna nettovikten. Ska både "nettovikt" och "avrunnen nettovikt" anges på etiketten?

**Relevanta bestämmelser:** Bilaga IX punkt 5

Om ett livsmedel i fast form ligger i en lag ska förutom nettovikten/nettokvantiteten även livsmedlets avrunna nettovikt anges. I detta sammanhang betraktas fryst eller djupfryst vatten som en lag, vilket innebär att etiketten måste innehålla information om både nettovikt och avrunnen nettovikt. I förordningen anges dessutom att nettovikten, om ett fryst eller djupfryst livsmedel har glaserats, inte får omfatta glaseringen (nettovikt utan glasering).

Det glaserade livsmedlets nettovikt är alltså densamma som dess avrunna nettovikt. Med hänsyn till detta och till behovet av att undvika att konsumenten vilseleds är följande nettoangivelser möjliga:

— Dubbel angivelse:

— nettovikt: X g och

— avrunnen nettovikt: X g

— Jämförande angivelse:

— nettovikt = avrunnen vikt = X g

— Enkel angivelse:

— nettovikt (utan glasering): X g

#### 2.4.4 "Bäst före" eller "sista förbrukningsdag"

Måste cider märkas med ett datum för minsta hållbarhet, dvs. ett bäst före-datum?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 24, bilaga X punkt 1 d

Nej, cider som framställts genom jäsning behöver inte märkas med ett datum för minsta hållbarhet eftersom den tillhör kategorin "viner, likörviner, mousserande viner, aromatiserade viner och liknande produkter framställda av annan frukt än druvor samt drycker med KN-nummer 2206 00 som har framställts av druvor eller druvmust", som är undantagen från detta krav.

Produkter som framställs genom att alkohol blandas med fruktjuice betraktas emellertid inte som "liknande produkter framställda av annan frukt än druvor" inom den ovan nämnda kategorin. För dessa krävs därför en angivelse av ett datum för minsta hållbarhet – bäst före-datum – om det inte är så att produkten innehåller minst 10 volymprocent alkohol (angivelse av ett datum för minsta hållbarhet, dvs. bäst före-datum, krävs inte för drycker som innehåller minst 10 volymprocent alkohol).

#### 2.4.5 Bruksanvisning

När det gäller "bruksanvisningen", får en livsmedelsföretagare använda symbolen för en panna eller en ugn utan orden "panna" eller "ugn"?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 9.2 och 27

Nej, det är inte möjligt. Obligatoriska uppgifter såsom bruksanvisningen ska anges med ord och siffror. Piktogram eller symboler får användas, men bara som ett kompletterande uttrycksätt.

Kommissionen kan dock i framtiden komma att anta genomförandeakter som gör det möjligt att uttrycka en eller flera obligatoriska uppgifter med hjälp av piktogram eller symboler i stället för ord eller siffror.

#### 2.5 Ytterligare obligatoriska uppgifter för vissa typer eller kategorier av livsmedel

##### 2.5.1 Märkning av frysta livsmedel

— Är det obligatoriskt att ange nedfrysningsdatum, eller första nedfrysningsdatum om produkten har frysts ner mer än en gång, i märkningen av fryst kött, frysta köttberedningar och frysta obearbetade fiskeriprodukter som inte är färdigförpackade?

**Relevanta bestämmelser:** Bilaga III

Nej. Nedfrysningsdatum är bara obligatoriskt i märkningen av fryst kött, frysta köttberedningar och frysta obearbetade fiskeriprodukter som är färdigförpackade. Medlemsstaterna får besluta att utvidga kravet till att även gälla produkter som inte är färdigförpackade.

— Vad är "frysta obearbetade fiskeriprodukter"?

Fiskeriprodukter<sup>(1)</sup> innefattar alla viltlevande eller uppfödda salt- eller sötvattensdjur (med undantag för levande musslor, levande tagghudingar, levande manteldjur och levande marina snäckor samt alla däggdjur, kräldjur och groddjur) inklusive alla ätliga former, delar och produkter av sådana djur. Obearbetade<sup>(2)</sup> fiskeriprodukter är fiskeriprodukter som inte har genomgått någon bearbetning och omfattar produkter som har delats, styckats, trancherats, skivats, benats ur, hackats, flått, krossats, skurits upp, rengjorts, putsats, skalats, malts, kylts, frysts, djupfrysts eller tinats.

— Kan angivelsen "djupfryst den [DATUM]" användas för att ange nedfrysningsdatum på fryst kött, frysta köttberedningar och frysta obearbetade fiskeriprodukter?

**Relevanta bestämmelser:** Bilaga III punkt 6 och bilaga X punkt 3

Nej, angivelsen "djupfryst den ..." kan inte användas eftersom det i bilaga X tydligt anges att det ska stå "nedfryst den ...".

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004, bilaga I punkt 3.1 (EUT L 139, 30.4.2004, s. 55).

<sup>(2)</sup> Baserat på den definition av obearbetade produkter som fastställs i artikel 2.1 n i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien (EUT L 139, 30.4.2004, s. 1).

### 3. Näringsdeklaration

#### 3.1 Tillämpning av näringsdeklarationen

##### 3.1.1 Gäller reglerna om näringsdeklaration i förordningen alla livsmedel?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 29

Reglerna gäller inte följande livsmedel, som omfattas av särskilda regler om näringsdeklaration:

- Kosttillskott <sup>(1)</sup>.
- Naturliga mineralvatten <sup>(2)</sup>.

När det gäller livsmedel avsedda för särskilda befolkningsgrupper ska förordningen tillämpas utan att det påverkar bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 <sup>(3)</sup> eller särskilda åtgärder enligt den förordningen.

#### 3.2 Obligatorisk näringsdeklaration

##### 3.2.1 Vad ska anges?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 13, 30, 32, 34 och 44, bilagorna IV och XV

Den obligatoriska näringsdeklarationen ska innehålla följande information: Energivärde och mängden fett, mättat fett, kolhydrat, sockerarter, protein och salt.

Energivärdet ska anges både i kJ (kilojoule) och i kcal (kilokalorier). Kilojoulevärdet ska anges först, följt av kilokalorivärdet. Förkortningarna kJ/kcal får användas.

Ordningsföljden för uppgifterna ska vara följande:

Energi
Fett
varav
— mättat fett
Kolhydrat
varav
— sockerarter
Protein
Salt

Deklarationen ska presenteras i tabellform med siffrorna under varandra, om utrymmet tillåter. Löpande text får användas om utrymmet inte tillåter att informationen ges i tabellform.

Reglerna om minsta teckenstorlek gäller för näringsdeklarationen, som ska vara tryckt med en teckenstorlek där x-höjden är lika med eller större än 1,2 mm. För förpackningar eller behållare vars största yta är mindre än 80 cm<sup>2</sup> ska x-höjden vara minst 0,9 mm. En definition av x-höjd finns i bilaga IV till förordningen.

<sup>(1)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG av den 10 juni 2002 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosttillskott (EGT L 183, 12.7.2002, s. 51).

<sup>(2)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/54/EG av den 18 juni 2009 om utvinning och saluförande av naturliga mineralvatten (EUT L 164, 26.6.2009, s. 45).

<sup>(3)</sup> EUT L 181 29.6.2013, s. 35.

(Obs: Livsmedel i förpackningar eller behållare vars största yta är mindre än 25 cm<sup>2</sup> är undantagna från kravet på obligatorisk näringsdeklaration (bilaga V punkt 18, se punkt 3.6.1).

Om energivärdet eller mängden av näringsämnen i en vara är obetydliga får dessa uppgifter ersättas med en upplysning såsom "Innehåller obetydlig mängd av ..." i nära anslutning till näringsdeklarationen (se punkt 3.2.2 för en förklaring av begreppet "obetydlig mängd").

Vissa produkter omfattas inte av kravet på näringsdeklaration (se punkt 3.6.1).

3.2.2 När en produkt innehåller en obetydlig mängd av ett näringsämne för vilket obligatorisk märkning krävs eller har obetydligt energivärde, är det då nödvändigt att ta med näringsämnet eller energivärdet i näringsdeklarationen (artikel 34.5)?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 34.5

Nej. Om energivärdet eller mängden av ett näringsämne är obetydliga får näringsdeklarationen för näringsämnet ersättas med en upplysning såsom "Innehåller obetydlig mängd av ..." i nära anslutning till näringsdeklarationen.

3.2.3 När får det anges att saltinnehållet uteslutande beror på naturligt förekommande natrium?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 30.1

På livsmedel utan tillsatt salt, t.ex. mjölk, grönsaker, kött och fisk, får det i nära anslutning till näringsdeklarationen anges att saltinnehållet uteslutande beror på naturligt förekommande natrium. Den angivelsen får inte användas om salt har tillsatts vid bearbetningen eller som en följd av att andra ingredienser som innehåller salt har tillsatts, t.ex. skinka, ost, oliver, ansjovis osv.

3.2.4 Mängden "salt" som anges i den obligatoriska näringsstabellen beräknas enligt följande formel: salt = natrium × 2,5. Ska allt natrium som härrör från en ingrediens, t.ex. natriumsackarinat, natriumaskorbat osv. tas med i beräkningen?

**Relevanta bestämmelser:** Bilaga I punkt 11

Ja, det saltequivivalenta innehållet ska alltid härledas ur livsmedelsproduktens totala natriumhalt enligt formeln: salt = natrium × 2,5.

3.3 *Frivilliga uppgifter*

3.3.1 Vilka andra näringsämnen får deklarerars?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 30.2, 32, 33 och 34, bilaga XV

Den obligatoriska näringsdeklarationen får även innehålla uppgifter om mängd av en eller flera av följande:

- a) Enkelomättat fett.
- b) Fleromättat fett.
- c) Polyoler.
- d) Stärkelse.
- e) Fiber.
- f) Vitaminer och mineralämnen.

Ordningsföljden för uppgifterna ska i förekommande fall vara följande:

Energi
Fett
varav
— mättat fett
— enkelomättat fett
— fleromättat fett
Kolhydrat
varav
— sockerarter
— polyoler
— stärkelse
Fiber
Protein
Salt
Vitaminer och mineralämnen

Deklarationen ska presenteras i tabellform med siffrorna under varandra, om utrymmet tillåter. Löpande text får användas om utrymmet inte tillåter att informationen ges i tabellform.

Dessa näringsämnen ska anges i gram (g) <sup>(1)</sup> per 100 g eller per 100 ml och får dessutom anges per portion eller per konsumtionsenhet av produkten.

3.3.2 När ett ämne för vilket ett näringspåstående eller hälsopåstående har gjorts ingår i näringsdeklarationen, hur ska den informationen anges?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 30 och 49

När ett näringsämne för vilket ett näringspåstående eller hälsopåstående har gjorts ingår i näringsdeklarationen behövs ingen ytterligare märkning.

När ett näringsämne eller ett annat ämne för vilket ett näringspåstående eller hälsopåstående har gjorts inte ingår i näringsdeklarationen ska mängden av näringsämnet eller det andra ämnet anges inom samma synfält, t.ex. i nära anslutning till näringsdeklarationen (se även punkt 3.3.5).

3.3.3 När mängden fiber (eller något annat näringsämne som anges i artikel 30.2) anges på ett livsmedel som inte är färdigförpackat, vilka andra näringsämnen ska då också anges?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 30.1, 30.2 och 30.5 samt artikel 49

Om en livsmedelsföretagare vill ange mängden fiber på en produkt, eller mängden av ett annat näringsämne som anges i artikel 30.2, krävs en fullständig näringsdeklaration. Denna omfattar

- energivärdet, och
- mängden av fett, mättat fett, kolhydrat, sockerarter, protein och salt.

<sup>(1)</sup> Se även de särskilda måttenheterna för vitaminer och mineralämnen i bilaga XIII del A punkt 1.



När ett näringspåstående eller hälsopåstående avser ett av näringsämnen i artikel 30.2 ska mängden av det näringsämnet också anges i näringsdeklarationen.

3.3.4 Kan fibermängden anges i procent av ett referensintag, trots att inget harmoniserat referensintag för fiber har fastställts i förordningen?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 30.2 och 35.1 e

Nej. De enda näringsämnen där mängden kan anges i procent av referensintaget är de för vilka ett referensintag har fastställts i bilaga XIII, även om ytterligare uttrycks- och presentationsformer används i näringsdeklarationen.

3.3.5 Är det möjligt att på etiketten ange beståndsdelar av sådana näringsämnen som det är frivilligt att lämna information om, t.ex. "omega 3-fettsyror", som en del av fleromättade fettsyror?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 30

Nej. Näringsdeklarationen är en sluten förteckning över energivärde och näringsämnen och får inte kompletteras med någon ytterligare näringsinformation (se dock även punkt 3.3.2).

3.3.6 Vilken näringsinformation får upprepas på förpackningen?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 30.3, 32.2, 33 och 34.3

En del av den obligatoriska näringsinformationen i märkningen får upprepas på förpackningen, i det huvudsakliga synfältet (allmänt kallat förpackningens framsida), i något av följande format:

- Energivärde.
- Energivärde och mängd fett, mättat fett, sockerarter och salt.

Reglerna om minsta teckenstorlek gäller för denna upprepade deklARATION (artikel 13.2, bilaga IV, se även punkt 3.2.1).

När näringsdeklarationen upprepas ska den fortfarande anges som en förteckning med fastställt och begränsat innehåll. Ingen ytterligare information är tillåten i den näringsdeklaration som anges i det huvudsakliga synfältet.

När deklARATIONEN upprepas får den gälla endast per portion/konsumtionsenhet (under förutsättning att portionen/enheten kvantifieras i nära anslutning till näringsdeklarationen och antalet portioner/enheter anges på förpackningen). Energivärdet ska dock även anges per 100 g eller per 100 ml.

3.3.7 När den upprepade näringsinformationen i det huvudsakliga synfältet (på förpackningens framsida) uttrycks i procent av referensintaget, måste denna information även finnas med i den obligatoriska näringsdeklarationen (på förpackningens baksida)?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 30.3, 32.4 och 33, bilaga XIII

Näringsinformation som upprepas frivilligt i det huvudsakliga synfältet (på förpackningens framsida) får endast innehålla information om energivärdet, eller energivärdet plus fett, mättat fett, sockerarter och salt. Denna information ska också lämnas i den obligatoriska näringsdeklarationen (på förpackningens baksida). Denna information på förpackningens framsida kan dock uttryckas i procent av referensintaget (utöver de absoluta värdena) även om denna uttrycksform inte används i den obligatoriska näringsdeklarationen.

3.3.8 Får näringsdeklarationen upprepas, en gång i form av en enkel deklARATION av energivärdet och en gång i form av energivärdet tillsammans med mängderna fett, mättat fett, sockerarter och salt?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 30.3 och 34.3

Näringsdeklarationen kan upprepas som enbart energivärde eller energivärdet tillsammans med mängderna fett, mättat fett, sockerarter och salt. Denna information kan också upprepas mer än en gång.

Dessa frivilliga tillägg till näringsdeklarationen måste anges i det huvudsakliga synfältet och följa bestämmelserna om minsta teckenstorlek.

3.3.9 Är det tillåtet att ange innehållet av ett enda näringsämne på förpackningens framsida, t.ex. X % fett?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 30.3

Vid frivilligt upprepande av näringsdeklarationen är det inte tillåtet att endast ange innehållet av ett enda näringsämne, eftersom den information som ska anges antingen ska vara enbart energivärdet eller energivärdet tillsammans med mängderna fett, mättat fett, sockerarter och salt.

Innehållet av ett enskilt näringsämne kan emellertid anges på etiketten när det krävs enligt lagen, exempelvis fettinnehållet i

- viss konsumtionsmjölk som avses i bilaga VII del IV punkt III stycke 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 <sup>(1)</sup> om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter,
- vissa bredbara fetter som avses i bilaga VII del VII punkt I och dess tillägg II i förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter.

Det är också tillåtet att märka en produkt med informationen "med låg fetthalt" eller "fett < 3 %" om villkoren för användning av dessa påståenden och övriga relevanta bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 <sup>(2)</sup> om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel är uppfyllda, och under förutsättning att artikel 7.1 c i förordning (EU) nr 1169/2011 också respekteras.

3.3.10 När produkter är avsedda för försäljning i mer än ett land, får näringsdeklarationer i det format som krävs i Förenta staterna och Kanada lämnas utöver den näringsdeklaration som uppfyller kraven i förordningen?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 30, 34 och 36, bilagorna XIV och XV

Nej. En näringsdeklaration i det format som krävs i Förenta staterna och Kanada skulle inte vara förenlig med EU-kraven, eftersom både obligatorisk och frivillig information måste överensstämma med reglerna i förordningen. Sådan märkning skulle också kunna vilseleda konsumenten eftersom andra omräkningsfaktorer används i Förenta staterna för att beräkna energivärdet och mängden näringsämnen.

3.4 *Uttrycks- och presentationsformer för näringsdeklarationer*

3.4.1 Vilka uttrycksformer finns för de obligatoriska uppgifterna i näringsdeklarationen?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 32 och 33, bilagorna XIII och XV

Mängderna fett, mättat fett, kolhydrat, sockerarter, protein och salt ska anges i gram (g) per 100 g eller per 100 ml, och energivärdet i kilojoule (kJ) och kilokalorier (kcal) per 100 g eller per 100 ml av livsmedlet.

De får dessutom anges per portion eller per konsumtionsenhet av livsmedlet. Portionen eller konsumtionsenheten ska vara lätt att känna igen för konsumenten och ska kvantifieras på etiketten i nära anslutning till näringsdeklarationen. Antalet portioner eller enheter i förpackningen ska också anges på etiketten.

Energivärdet och mängden fett, mättat fett, kolhydrat, sockerarter, protein och salt får också anges som procent av referensintaget enligt följande tabell, per 100 g eller per 100 ml. Utöver eller i stället för en sådan deklaration per 100 ml eller per 100 g kan procentandelen av referensintaget uttryckas per portion eller konsumtionsenhet.

Energi eller näringsämne	Referensintag
Energi	8 400 kJ/2 000 kcal
Totalt fett	70 g

<sup>(1)</sup> EUT L 347, 20.12.2013, s. 671.

<sup>(2)</sup> EUT L 404, 30.12.2006, s. 9.

Energi eller näringsämne	Referensintag
Mättat fett	20 g
Kolhydrat	260 g
Sockerarter	90 g
Protein	50 g
Salt	6 g

Om procentandelar av referensintaget uttrycks per 100 g eller per 100 ml ska näringsdeklarationen innehålla följande förklaring: "Referensintag för en genomsnittlig vuxen (8 400 kJ/2 000 kcal)".

För livsmedel som inte är färdigförpackade får näringsdeklarationen uttryckas endast per portion eller per konsumtionsenhet.

3.4.2 Kan förkortningen RI för referensintag användas på livsmedelsetiketter?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 32 och 33

Förkortningen RI för referensintag kan användas på livsmedelsetiketter om det ges en fullständig förklaring av denna på förpackningen som konsumenterna lätt kan hitta. Angivelsen "Referensintag för en genomsnittlig vuxen (8 400 kJ/2 000 kcal)" får inte ändras.

3.4.3 Får begreppet "vägledande dagligt intag" eller förkortningen "GDA" användas?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 32 och 33

Syftet med förordningen är att harmonisera innehållet och uttrycks- och presentationsformerna för näringsinformation till konsumenterna, även den frivilliga informationen. Begreppet "vägledande dagligt intag" eller förkortningen "GDA" får därför inte användas vid tillämpning av artiklarna 32 och 33 i förordningen (se även punkt 3.4.2). Det bör dessutom noteras att referensintag inte är detsamma som vägledande dagligt intag, eftersom begreppet "referensintag" inte utgör något råd. Det finns inget råd om att man bör konsumera t.ex. 20 g mättat fett per dag, och konsumenterna bör inte tro att det är en minimimängd som krävs för bibehållande av hälsa.

3.4.4 Ska förklaringen "Referensintag för en genomsnittlig vuxen (8 400 kJ/2 000 kcal)" anges i nära anslutning till varje näringsdeklaration?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 32 och 33

Ja, när informationen uttrycks i procent av referensintagen, per 100 g eller 100 ml.

Nej, inte när den uttrycks per portion.

3.4.5 Referensintagen för energi och näringsämnen anges för vuxna. Får energivärdet och mängden näringsämnen frivilligt uttryckas i procent av referensintaget för barn, i stället för eller utöver procentandelen av referensintaget för vuxna?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 32.4, 36.3 och 43, bilaga XIII

Nej. Frivilliga uppgifter om referensintag för specifika befolkningsgrupper är tillåtna endast om EU-bestämmelser eller, om sådana inte finns, nationella bestämmelser, har antagits.

Energivärdet och mängden näringsämnen får bara uttryckas i procent av referensintaget för vuxna, utöver de absoluta värdena. I förordningen uppmanas kommissionen dock att anta genomförandeakter om information om referensintag för specifika befolkningsgrupper utöver de referensintag som anges för vuxna. I framtiden kan det alltså komma att finnas referensintag för barn. I avvaktan på att sådana EU-bestämmelser antas får medlemsstaterna anta nationella regler om vetenskapligt baserade referensintag för sådana befolkningsgrupper. Användning av referensintag för andra specifika befolkningsgrupper, t.ex. barn, är inte tillåtna för produkter som släppts ut på marknaden eller märkts efter den 13 december 2014, om inte vetenskapligt baserade referensintag för sådana grupper fastställs i EU-regler eller nationella regler.

3.4.6 Vad är en konsumtionsenhet? Får piktogram användas för att definiera en portion? Får symbolen  $\approx$  eller  $\sim$  med innebörden "ungefär lika med" användas för att ange antalet portioner i en förpackning?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 33

"Konsumtionsenheten" ska vara lätt att känna igen för konsumenten – innebörden är en enhet som kan konsumeras individuellt. En konsumtionsenhet motsvarar inte nödvändigtvis en portion. En ruta av en chokladkaka skulle t.ex. kunna vara en konsumtionsenhet, men en portion skulle vara mer än en chokladruta.

Symboler eller piktogram får användas för att definiera portionen eller konsumtionsenheten. Förordningen kräver bara att konsumtionsenheten eller portionen är lätt att känna igen och kvantifieras på etiketten. Om symboler eller piktogram används måste deras innebörd vara tydlig för konsumenterna så att de inte vilseleds.

Smärre variationer i antalet konsumtionsenheter eller portioner i en produkt kan anges med hjälp av lämpliga symboler före antalet portioner eller konsumtionsenheter.

3.5 *Ytterligare uttrycks- och presentationsformer*

3.5.1 Får ikoner användas i stället för ord för att symbolisera näringsämnen och/eller energi?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 34, bilaga XV

Nej. Obligatorisk och frivillig näringsinformation ska ges i ett visst format, som kräver att energi och näringsämnen anges med ord.

Den allmänna principen att obligatorisk information ska lämnas med ord och siffror gäller även när näringsinformation lämnas på frivillig basis. Piktogram och symboler får användas som komplement.

3.5.2 Får energivärdet anges endast i kcal när näringsinformation upprepas frivilligt i det huvudsakliga synfältet?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 32.1, bilaga XV

Nej. När information om energivärdet lämnas ska det alltid anges i både kJ (kilojoule) och kcal (kilokalorier).

3.6 *Undantag från den obligatoriska näringsdeklarationen*

3.6.1 Vilka undantag finns?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 16.3 och 16.4, artikel 30.4 och 30.5 samt artikel 44.1 b, bilaga V

De produkter som förtecknas i bilaga V är undantagna från kravet på obligatorisk näringsdeklaration, utom när ett näringspåstående eller hälsopåstående görs.

Dessutom gäller undantaget för alkoholhaltiga drycker (som innehåller mer än 1,2 % alkohol) och för livsmedel som inte är färdigförpackade (utom om en specifik EU-lag eller en nationell åtgärd kräver detta).

När näringsinformation lämnas frivilligt ska den följa reglerna för obligatorisk näringsdeklaration. Dock gäller följande:

- För alkoholhaltiga drycker får näringsdeklarationen begränsas till att omfatta endast energivärdet. Inget särskilt format krävs.
- För livsmedel som inte är färdigförpackade får näringsdeklarationen begränsas till att omfatta energivärdet eller energivärdet tillsammans med mängden fett, mättat fett, sockerarter och salt. Den kan anges endast per portion eller konsumtionsenhet, under förutsättning att portionen/enheten kvantifieras och antalet portioner/enheter anges.

## 3.6.2 Är följande livsmedel undantagna från kraven på en obligatorisk näringsdeklaration?

**Relevanta bestämmelser:** Bilaga V

— Obearbetade produkter som endast innehåller en ingrediens eller en kategori ingredienser

— Mjöl (t.ex. vetemjöl) ja, om villkoren nedan uppfylls

Mjöl som inte innehåller några tillsatta ingredienser, t.ex. tillsatser, vitaminer eller mineralämnen, och som inte har genomgått någon annan bearbetning än malning och skalning anses vara en obearbetad produkt <sup>(1)</sup>.

— Förvällt ris och förkokat ris nej

Förvällt ris genomgår en förkokningsprocess och kan därför inte betraktas som ett obearbetat livsmedel. Ris omfattas emellertid av undantaget för obearbetade produkter som endast innehåller en ingrediens eller en kategori ingredienser.

— Vegetabilisk olja nej

Vegetabiliska oljor är bearbetade produkter och kan därför inte omfattas av undantaget för obearbetade produkter som endast innehåller en ingrediens eller en kategori ingredienser.

— Socker nej

Socker är en bearbetad produkt och kan därför inte omfattas av undantaget för obearbetade produkter som endast innehåller en ingrediens eller en kategori ingredienser.

— Honung ja

Honung anses vara ett obearbetat livsmedel som består av beståndsdelar i stället för ingredienser, vilket förtydligas i skäl 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/63/EU <sup>(2)</sup> om ändring av rådets direktiv 2001/110/EG <sup>(3)</sup> om honung. Honung kan därför omfattas av undantaget från en obligatorisk näringsdeklaration.

— Örtkryddor, kryddor eller blandningar därav

— Ört- och kryddprodukter som innehåller aromer och/eller surhetsreglerande medel ja

Örtkryddor, kryddor eller blandningar därav är undantagna från kravet på en obligatorisk näringsdeklaration eftersom de konsumeras i små mängder och inte har någon betydande näringsmässig inverkan på kosten. Även sådana produkter som innehåller aromer och/eller surhetsreglerande medel omfattas av detta undantag, under förutsättning att aromerna och/eller de surhetsreglerande medlen inte har någon betydande näringsmässig inverkan.

— Salt och saltersättningar

— Jodsalt nej

I enlighet med artikel 7.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 <sup>(4)</sup> om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel ska näringsvärdesdeklarationer vara obligatoriska för produkter med tillsats av vitaminer och mineralämnen. Obligatorisk tillsats av jod till salt omfattas emellertid inte av förordning (EG) nr 1925/2006, och särskilda bestämmelser gällande angivelse av jod innehåll finns i nationell lagstiftning.

<sup>(1)</sup> Artikel 2.1 b i förordningen innehåller en hänvisning till den definition av "obearbetade produkter" som fastställs i artikel 2.1 n i förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien: "obearbetade produkter: livsmedel som inte har genomgått någon bearbetning, och som omfattar produkter som har delats, styckats, trancherats, skivats, benats ur, hackats, flåts, krossats, skurits upp, rengjorts, putsats, skalats, malts, kylts, frysts, djupfrysts eller tinats".

<sup>(2)</sup> EUT L 164, 3.6.2014, s. 1.

<sup>(3)</sup> EGT L 10, 12.1.2002, s. 47.

<sup>(4)</sup> EUT L 404, 30.12.2006, s. 26.

— Ättika och vinäger som framställts genom jäsning och ättik- och vinägerersättning, inbegripet sådan som endast tillsatts aromer

— Ättika med tillsatt salt nej

Undantaget för ättika och vinägerersättningar gäller bara för produkter som endast tillsatts aromer.

### 3.7 Kosttillskott

3.7.1 Vilken terminologi ska användas i samband med referensvärden vid angivelse av vitaminer och mineralämnen i kosttillskott?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 29, bilaga XIII

Bestämmelserna om näringsdeklaration i förordningen gäller inte för kosttillskott.

I artikel 8.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG <sup>(1)</sup> om kosttillskott fastställs att uppgifter om vitaminer och mineralämnen också ska uttryckas som en procentandel av de referensvärden som anges i bilagan till rådets direktiv 90/496/EEG <sup>(2)</sup>, vilket ersattes av förordningen den 13 december 2014.

I direktiv 90/496/EEG fastställdes att en procentandel med koppling till de rekommenderade dagliga intagen skulle användas, vilket i bilaga XIII del A i förordningen har ersatts med dagligt referensintag eller "referensvärden för näringsinnehållet". Begreppet "referensvärden för näringsinnehållet" kan användas, men av konsekvensskäl rekommenderas det emellertid att samma terminologi används för kosttillskott som för andra näringsämnen i livsmedel <sup>(3)</sup>, dvs. referensintag.

3.7.2 Måste kosttillskott på vilka anges ett näringspåstående eller hälsopåstående omfatta en näringsdeklaration i enlighet med förordningen?

**Relevanta bestämmelser:** Artiklarna 29 och 49

Nej. Bestämmelserna i förordningen kräver ingen näringsdeklaration för kosttillskott. Enligt artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 <sup>(4)</sup> om näringspåståenden och hälsopåståenden ska näringsvärdesdeklarationen avseende kosttillskott lämnas i enlighet med artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG <sup>(1)</sup> om kosttillskott.

### 3.8 Särskilda produkter

3.8.1 När det gäller livsmedel som förpackas tillsammans med en vätska, ska näringsdeklarationen gälla den avrunna produkten (utan vätskan) eller hela produkten (med vätskan)?

**Relevanta bestämmelser:** Artikel 31.3

Livsmedel i fast form kan ligga i en lag, i enlighet med punkt 5 i bilaga IX (t.ex. saltlake eller fruktjuice) eller andra vätskor (t.ex. olja). Vissa konsumenter äter sådana produkter i sin helhet, medan andra bara äter den avrunna produkten. Därför ska näringsdeklarationen i sådana fall helst beräknas för livsmedlets hela innehåll, dvs. livsmedlet i fast form tillsammans med vätskan, när det är troligt att produkten kommer att konsumeras i sin helhet. Denna information kan kompletteras med en frivillig näringsdeklaration för den avrunna produkten. För andra produkter där vätskan inte förväntas konsumeras är det mer relevant att ange näringsinformation baserad på den avrunna nettovikten.

I alla händelser ska det tydligt anges på näringsdeklarationen om den avser den avrunna produkten eller produkten i sin helhet.

<sup>(1)</sup> EGT L 183, 12.7.2002, s. 51.

<sup>(2)</sup> EGT L 276, 6.10.1990, s. 40.

<sup>(3)</sup> Artikel 32.3 i förordning (EU) nr 1169/2011.

<sup>(4)</sup> EUT L 404, 30.12.2006, s. 9.